

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

LPO.410.020.01.2015
P/15/088

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/088 - Wykonywanie zadań przez Transportowy Dozór Techniczny
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontrolerzy	1. Zbigniew Truszkowski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 95191 z dnia 30 czerwca 2015 r. 2. Piotr Kręt, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 95912 z dnia 28 lipca 2015 r. 3. Bartosz Tomczyk, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 95925 z dnia 19 sierpnia 2015 r. (dowód: akta kontroli str.1-6)
Jednostka kontrolowana	Transportowy Dozór Techniczny w Warszawie Oddział Terenowy w Poznaniu; ul. Grunwaldzka 391, 60-173 Poznań (zwany dalej Oddziałem)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andrzej Kolasa, p.o. Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego w okresie od 14 stycznia 2014 r. Jan Urbanowicz, Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 7 stycznia 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 10-13)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹, działania podejmowane w latach 2012-2015 (I półrocze) przez Transportowy Dozór Techniczny – Oddział Terenowy w Poznaniu, w celu zapewnienia bezpiecznej eksploatacji urządzeń technicznych oraz realizowania zadań dotyczących drogowego przewozu towarów niebezpiecznych.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Oddział Terenowy w Poznaniu Transportowego Dozoru Technicznego (dalej: Oddział TDT) był dobrze przygotowany organizacyjnie do realizowania zadań w zakresie dozoru technicznego nad eksploatowanymi urządzeniami oraz nad przewozem towarów niebezpiecznych. Odpowiednie do zakresu tych zadań były stan i struktura zatrudnienia. Podejmowane były działania zmierzające do podnoszenia kwalifikacji inspektorów. Przed wydaniem decyzji zezwalającej na eksploatację urządzeń, Oddział TDT wykonywał określone przepisami prawa czynności dozoru oraz - w sposób zgodny z przepisami - naliczał opłaty z tytułu przeprowadzonych badań. W sposób prawidłowy wyznaczani byli inspektorzy do przeprowadzenia badań poawaryjnych urządzeń oraz powoływane komisje ds. wypadku. Rzetelnie uzgadniano programy szkolenia osób obsługujących

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

i konserwujących urządzenia techniczne. Świadectwa kwalifikacyjne wydawane były wyłącznie na podstawie pozytywnego wyniku egzaminu. Oddział TDT terminowo realizował zadania w zakresie wydawania świadectw dopuszczenia pojazdów do przewozu towarów niebezpiecznych oraz przedłużania ich ważności. Uzyskane w poszczególnych latach okresu 2012-2014 przychody były wystarczające do finansowania kosztów działalności Oddziału TDT. Czynności windykacyjne dotyczące nieuiszczonych należności podejmowane były w sposób zgodny z obowiązującą w tym zakresie procedurą.

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości polegały na niewydawaniu decyzji wstrzymujących eksploatację urządzeń transportowych przeznaczonych do przewozu towarów niebezpiecznych (np. cystern wykorzystywanych w ruchu drogowym) w przypadku negatywnego wyniku badań powypadkowych/poawaryjnych. Zaniechanie to nie gwarantowało bezpieczeństwa użytkowania tych urządzeń.

Niewystarczające były również działania w zakresie wykonywania dozoru technicznego określonego w art. 44 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorcze technicznym², nad urządzeniami, dla których upłynął termin ważności decyzji zezwalających na eksploatację. Brak było bowiem bieżącego monitorowania terminów ważności decyzji zezwalających na eksploatację urządzeń technicznych. Skutkowało to pozostawianiem takich urządzeń w istocie poza dozorem i mogło mieć negatywny wpływ na zapewnienie bezpieczeństwa ich pracy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przygotowanie organizacyjne Oddziału TDT do realizacji zadań.

Opis stanu
faktycznego

Organizację i strukturę Oddziału określały przepisy regulaminów organizacyjnych Transportowego Dozoru Technicznego (dalej TDT) z 2010 i 2013 r.³ oraz Aneksu nr 1/2014 do Regulaminu organizacyjnego TDT⁴. Oddział obejmował swoim zakresem działania obszar województw: wielkopolskiego, zachodniopomorskiego i lubuskiego. W ramach Oddziału działał Zamiejscowy zespół inspektorów w Szczecinie wykonujący regulaminowe obowiązki na obszarze województwa zachodniopomorskiego.

W badanym okresie Oddział wykonywał dozór techniczny nad:

- urządzeniami zainstalowanymi w kolejowych pojazdach szynowych,
- osobowymi kolejami liniowymi oraz wyciągami narciarskimi,
- zbiornikami i cysternami wykorzystywanymi w ruchu kolejowym i drogowym,
- urządzeniami technicznymi znajdującymi się na statkach żeglugi śródlądowej, na pontonach, w dokach, na terenie portów i przystani morskich oraz żeglugi śródlądowej, a także urządzeniami związanymi z żeglugą morską i śródlądową (urządzeniami ciśnieniowymi, i bezciśnieniowymi, zbiornikami - w tym cysternami i dźwignicami),

² Dz. U. z 2015 r., poz. 1125 ze zm.

³ Regulamin organizacyjny Transportowego Dozoru Technicznego. Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 32/10 Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego z dnia 20 lipca 2010 r. oraz Regulamin organizacyjny Transportowego Dozoru Technicznego. Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 48/13 Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego z dnia 20 grudnia 2013 r. (dalej Regulamin organizacyjny).

⁴ Zarządzenie Nr 28/2014 Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie wprowadzenia aneksu do Regulaminu organizacyjnego TDT z dnia 20 grudnia 2013 r.

- urządzeniami technicznymi w ciągach technologicznych portowych baz przeładunkowych oraz urządzeniami technicznymi stanowiącymi wyposażenie innych stanowisk usytuowanych na terenie przeznaczonym do prac przeładunkowych.

Oddział wydawał:

- decyzje administracyjne w sprawach wynikających z wykonywania dozoru technicznego nad urządzeniami technicznymi zezwalające na eksploatację urządzeń technicznych albo wstrzymujące eksploatację tych urządzeń,
- świadectwa dopuszczenia pojazdów do przewozu niektórych materiałów niebezpiecznych na podstawie odrębnych przepisów.

W Oddziale prowadzono postępowania przygotowawcze zmierzające do uzyskania przez przedsiębiorców decyzji administracyjnych nadających, zmieniających, zawieszających albo cofających im uprawnienia do wytwarzania materiałów i elementów do budowy, naprawiania lub modernizacji urządzeń technicznych oraz wytwarzania, naprawiania lub modernizacji tych urządzeń.

Ponadto, w Oddziale wykonywano m.in. czynności związane z:

- ewidencją eksploatowanych urządzeń technicznych,
- wykonywaniem odbiorów technicznych,
- analizą przyczyn i skutków uszkodzeń urządzeń technicznych i oceną zagrożenia stwarzanego przez te urządzenia,
- uzgodnieniami programów szkolenia dla osób obsługujących i konserwujących urządzenia techniczne,
- sprawdzaniem kwalifikacji osób wytwarzających, naprawiających, modernizujących, obsługujących i konserwujących urządzenia techniczne oraz osób wykonujących badania nieniszczące,
- ustalaniem wymagań technicznych w zakresie projektowania, wytwarzania, napraw, modernizacji i eksploatacji oraz opracowywanie projektów warunków technicznych dozoru technicznego dla urządzeń technicznych,
- uzgadnianiem wymagań technicznych dla importowanych urządzeń technicznych, oraz materiałów i elementów stosowanych do budowy, napraw i modernizacji tych urządzeń,
- windykacją należności.

Na koniec czerwca 2015 r. w Oddziale było zatrudnionych 30 pracowników, w tym 3 osoby w administracji. W badanym okresie Oddział zatrudniał od 29 do 31 pracowników. Pracownicy specjalistyczni (inspektorzy) legitymowali się wyższym wykształceniem technicznym; kierunkiem wiodącym w wykształceniu inspektorów była mechanika i budowa maszyn oraz transport.

Kierownik Oddziału, zgodnie z Regulaminem organizacyjnym, opracował dla osób zatrudnionych w Oddziale TDT zakresy czynności, wskazując w nich m.in. uprawnienia dozоровe, szczegółowy zakres obowiązków i zadań na poszczególnych stanowiskach pracy, upoważnienia do wydawania w imieniu Dyrektora TDT decyzji administracyjnych w zakresie posiadanych uprawnień dozоровych, wystawianie i podpisywanie w imieniu Dyrektora TDT świadectw dopuszczających pojazdy do przewozu niektórych towarów niebezpiecznych oraz inne uprawnienia związane z posiadanymi kwalifikacjami i umiejętnościami (np. sprawdzania stacji kontroli pojazdów, udział w pracach komisji przeprowadzających egzaminy kwalifikacyjne kandydatów na diagnostów). Do każdego zakresu czynności dołączano upoważnienia podpisane przez Dyrektora TDT do wykonywania w jego imieniu wyznaczonych czynności.

(dowód: akta kontroli str. 34-43, 340-347)

Zasady szkolenia personelu objęte zostały systemem jakości wdrożonym w TDT 30 sierpnia 2001 r. Określono w nim m.in., że pracownicy wykonujący czynności

inspekcyjne obowiązani są do doskonalenia i podwyższania swoich kwalifikacji poprzez uczestniczenie w odpowiednich kursach, szkoleniach, seminariach, konferencjach i studiach podyplomowych. Do obowiązków Kierownika Oddziału TDT należało m.in. opracowanie propozycji do rocznego planu szkoleń pracowników, kierowanie pracowników na egzaminy weryfikacyjne, organizowanie i prowadzenie szkoleń uzupełniających⁵. W latach objętych kontrolą NIK, pracownicy Oddziału TDT odbyli w sumie 70 szkoleń w zakresie 14 uprawnień dozorowych (w tym 8 osób szkoliło się w 3 kategoriach dotyczących odbiorów technicznych, a 4 osoby szkoliły się w zakresie sprawdzania stacji kontroli pojazdów). Po zakończeniu szkoleń i złożeniu z wynikiem pozytywnym egzaminu, 22 osoby uzyskały w sumie 56 uprawnień dozorowych. Jeden inspektor uzyskał 5 uprawnień dozorowych, 4 inspektorów uzyskało po 4 uprawnienia, 7 inspektorów rozszerzyło swoje kwalifikacje o 3 uprawnienia, 5 inspektorów uzyskało po 2 uprawnienia, 4 inspektorów uzyskało po 1 uprawnieniu. Kierownik Oddziału TDT odbył 2 szkolenia i uzyskał jedno uprawnienie dozorowe. W badanym okresie na jednego zatrudnionego przypadało średnio 3,5 szkolenia.

(dowód: akta kontroli str. 331-338)

Kierownik Oddziału TDT posiadał wydane przez Dyrektora TDT upoważnienie do wydawania decyzji administracyjnych, postanowień i zaświadczeń oraz załatwiania w imieniu Dyrektora spraw związanych z działalnością TDT na terenie działania Oddziału na podstawie ustawy o dozorze technicznym oraz ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych⁶. Upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie zgodnym z posiadanymi uprawnieniami na podstawie ustawy o dozorze technicznym posiadali wszyscy inspektorzy, natomiast upoważnienia do wydawania na terenie działania Oddziału TDT decyzji administracyjnych na podstawie ustawy o przewozie towarów niebezpiecznych posiadało dwóch pracowników.

(dowód: akta kontroli str. 14-32)

Oddział TDT był wyposażony w urządzenia i przyrządy pomiarowe umożliwiające wykonywanie badań i pomiarów przed wydaniem decyzji zezwalających na eksploatację urządzeń. Łącznie było to 230 przyrządów, m.in.: szczelinomierze, spoinomierze, grubościomierze, manometry, wzorce, przymiary wstępowe, dalmierze, endoskopy, suwmiarki i dynamometry. Sprzęt ten był okresowo poddawany wzorcowaniu lub sprawdzeniu przez laboratoria wzorcujące. Przyrządy posiadały ważne terminy wzorcowania i kalibracji oraz były dopuszczone do eksploatacji.

(dowód: akta kontroli str. 313-320)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania podejmowane w wyżej opisanym zakresie. Organizacja, stan zatrudnienia oraz czynności podejmowane w celu zapewnienia podnoszenia kwalifikacji inspektorów, stwarzały podstawy do właściwego realizowania zadań w zakresie dozoru technicznego oraz przewozu niektórych towarów niebezpiecznych.

⁵ Zasady organizacji szkoleń zostały określone w Procedurze Nr PJ-05-01 „Szkolenie pracowników”

⁶ Dz. U. Nr 227, poz. 1367 ze zm.

2. Wykonywanie dozoru technicznego i wydawanie decyzji związanych z dozorem technicznym.

Opis stanu
faktycznego

Oddział TDT prowadził ewidencję dozorowanych urządzeń technicznych w formie elektronicznej za pomocą aplikacji Transdozór-TDT. Według stanu na dzień 30 czerwca 2015 r., w ewidencji ujętych było łącznie 47.423 urządzeń objętych dozorem. Na koniec 2014 r. w ewidencji tej ujętych było 46.690 urządzeń, w 2013 r. było ich 45.251, a w 2012 r. było 43.819 urządzeń. Najwięcej było zbiorników sprężonego powietrza w układzie hamulcowym (33.252 urządzeń według stanu na dzień 30 czerwca 2015 r.). Oddział TDT sprawował dozór pełny albo ograniczony m.in. nad:

- 372 urządzeniami portowymi baz przeładunkowych (w tym 318 przenośników),
- 2.008 urządzeniami transportu bliskiego i liniowego (w tym 490 suwnicami, 490 żurawiami i 409 wózkami jezdniowymi podnośnikowymi),
- 44.632 urządzeniami ciśnieniowymi i bezciśnieniowymi (w tym 33.252 zbiornikami sprężonego powietrza w układzie hamulcowym),
- 229 rurociągami przesyłowymi i technologicznymi,
- 182 urządzeniami służącymi do podawania pod ciśnieniem płynnego betonu.

W okresie objętym kontrolą przyjęto pod dozór 13.828 urządzeń technicznych, skreślono natomiast 9.533 urządzenia. Wyrejestrowanie następowało głównie na wniosek eksploatującego urządzenie.

(dowód: akta kontroli str. 277-300)

Baza danych aplikacji zawierała m.in. informacje o urządzeniach wprowadzonych do ewidencji TDT, klientach/użytkownikach urządzeń technicznych oraz wykonanych i planowanych badaniach urządzeń technicznych. Każdemu urządzeniu wprowadzonemu do ewidencji TDT nadawano numer ewidencyjny. W aplikacji gromadzono następujące informacje o urządzeniach technicznych: numer ewidencyjny nadany przez TDT, nazwę producent urządzenia, numer fabryczny, rok produkcji, formę dozoru technicznego, główne parametry techniczne (ciśnienie, pojemność, udźwig, ilość podłączeń) oraz informacje dodatkowe (data rejestracji, data wyrejestrowania, numery pism umożliwiających szybki dostęp do korespondencji prowadzonej z użytkownikiem). Informacje o użytkowniku urządzenia technicznego, w bazie danych zawierały: nazwę przedsiębiorstwa, formy prowadzenia działalności gospodarczej; numer NIP; dane kontaktowe, wykaz osób upoważnionych do reprezentowania przedsiębiorcy oraz dane adresowe. Do programu wprowadzano informacje związane z wykonanym badaniem: rodzaj badania, zakres badania, datę wykonania badania oraz terminy i zakresy następnych badań. W sekcji zarządzania badaniami aplikacja umożliwiała określenie statusu urządzenia: „w eksploatacji”, „wycofane”, „wstrzymane.” Status urządzenia określała osoba wprowadzająca dane wynikające z badania.

Ewidencja była aktualizowana poprzez rejestrację nowych urządzeń lub ich wykreślanie z ewidencji. Także wprowadzanie danych po wykonanym badaniu stanowiło formę aktualizacji ewidencji. Potwierdzeniem zarejestrowania urządzenia (wprowadzeniem go do ewidencji) lub jego wyrejestrowania (wykreślenie urządzenia z ewidencji) były odpowiednie pisma kierowane do użytkowników urządzeń.

(dowód: akta kontroli str. 163-212)

W toku kontroli ustalono, że na poziomie Oddziału TDT program wykorzystywany do prowadzenia ewidencji nie pozwalał na filtrowanie danych w sposób umożliwiający bieżące monitorowanie terminów ważności decyzji zezwalających na eksploatację urządzeń. Z informacji uzyskanych w Centrali TDT wynikało, że w ewidencji znajdowało się 5,8 tys. urządzeń eksploatowanych na terenie działania Oddziału

TDT, dla których upłynął termin ważności decyzji. Dane te wymagały jednak weryfikacji. Z analizy wybranych losowo 60 urzędzeń z ww. grupy wynikało, że 42 urzędzenia nie zostały zgłoszone do badań w wyznaczonym terminie, w 5 przypadkach wnioski o wykreślenie urzędzenia z ewidencji wpłynęły do Oddziału TDT po dniu sporządzenia wykazu, w 9 przypadkach urzędzenie poddano badaniom po dniu sporządzenia wykazu oraz w 4 przypadkach wystąpił błąd systemu, gdyż urzędzenia posiadały ważne badania i były dopuszczone do eksploatacji.

(dowód: akta kontroli str. 556-561, 1399-1645)

2. Urzędzenia techniczne rejestrowane były w ewidencji eksploatowanych urzędzeń na wnioski użytkownika, a w latach 2013 i 2014 także z pominięciem czynności złożenia wniosku, w związku z przerejestrowaniem urzędzeń, nad którymi dozór sprawował Urząd Dozoru Technicznego. W okresie objętym kontrolą, do Oddziału TDT wpłynęły informacje o 6 przypadkach eksploatacji urzędzeń bez decyzji dopuszczającej do eksploatacji. Informację o eksploatacji urzędzeń bez ważnej decyzji pochodziły m.in. od Państwowej Inspekcji Pracy (dot. 2 przypadków), od przedstawiciela przedsiębiorstwa, na terenie którego doszło do awarii jednego z urzędzeń (dot. 2 przypadków), z doniesień medialnych (dot. 1 przypadku). Jeden przypadek ujawniony został przez inspektora Oddziału TDT w czasie przeprowadzania badań technicznych. W tych sprawach Oddział TDT skierował zawiadomienia do prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa.

W jednym przypadku prokurator odmówił wszczęcia dochodzenia wobec braku znamion czynu zabronionego, w dwóch przypadkach warunkowo umorzył postępowanie, w jednym przypadku umorzył postępowanie. Co do jednego przypadku brak było w Oddziale TDT informacji o decyzji prokuratora w tej sprawie.

(dowód: akta kontroli str. 55-61, 672-695)

Kierownik Oddziału wyjaśnił, że w celu objęcia dozorem wszystkich urzędzeń eksploatowanych na terenie działania Oddziału TDT inspektorzy przeprowadzając badania zarejestrowanych urzędzeń informowali użytkowników o konieczności rejestracji i wykonywania badań wszystkich urzędzeń technicznych będących w ich posiadaniu i podlegających dozorowi technicznemu.

(dowód: akta kontroli str. 44-52)

3. W okresie objętym kontrolą, przeprowadzono łącznie⁷ 6,35 tys. badań odbiorczych, 10,5 tys. badań okresowych oraz 9,7 tys. badań nadzwyczajnych, tj. badań doraźnych: kontrolnych, eksploatacyjnych, powypadkowych lub poawaryjnych.

(dowód: akta kontroli str. 301-312)

Z miesięcznej ewidencji pracy inspektorów wynikało, że w maju 2015 r. każdy z nich w ww. zakresie wykonał od 0 do 240 badań miesięcznie, przy czym największa liczba badań dotyczyła zbiorników sprężonego powietrza w układzie hamulcowym, zbiorników na pojazdach szynowych bez własnego napędu (np. wagony osobowe, towarowe), zbiorników na pojazdach szynowych z własnym napędem (np. lokomotywy, wózki motorowe, jednostki trakcyjne, żurawie kolejowe), oraz zbiorników LPG. Ewidencja pracy nie uwzględniała pobytu inspektorów na budowie Terminala LNG w Świnoujściu. Z ewidencji tej wynika również, że wykonano następującą liczbę badań w wybranych grupach urzędzeń:

- przenośniki (BP): 10 badań wykonanych przez jednego inspektora,
- dźwigi (DA): 3 badania wykonane przez dwóch inspektorów,
- suwnice (DB): 12 badań wykonanych przez pięciu inspektorów,

⁷ Bez badań zbiorników sprężonego powietrza w układzie hamulcowym oraz zbiorników paliwa LPG w układzie napędu pojazdów samochodowych gazem skroplonym

- żurawie (DC): 41 badań wykonanych przez dziesięciu inspektorów.
Najwięcej badań (305) wykonało 11 inspektorów zbiorników sprężonego powietrza w układzie hamulcowym (zbiorniki na pojazdach szynowych bez własnego napędu). Łącznie w maju 2015 r. wykonano 1608 badań urządzeń podlegających dozorowi technicznemu. Największa liczba badań wykonanych przez jednego inspektora w ciągu dnia wynosiła odpowiednio dla: dźwigów (DA) - jedno, suwnic (DB) - trzy, żurawi (DC) - cztery, wózków jezdniowych podnośnikowych z mechanicznym napędem podnoszenia (DR) - dziesięć, zbiorników sprężonego powietrza w układzie hamulcowym (zbiorniki na pojazdach szynowych bez własnego napędu) - trzydzieści sześć.

(dowód: akta kontroli str. 572-667)

Wszystkie spośród 26 losowo wybranych urządzeń technicznych⁸ zostały przez Oddział objęte dozorem w 2013 r. na pisemny wniosek użytkownika. Wnioski zawierały nazwę lub imię i nazwisko właściciela urządzenia lub eksploatującego oraz informację o urządzeniu. Do wniosku dołączona była dokumentacja techniczna określona we właściwym rozporządzeniu w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego⁹ oraz - w przypadku urządzeń transportu do przewozu towarów niebezpiecznych - w warunkach technicznych ustalonych przez TDT.

Po sprawdzeniu dokumentacji urządzenia rejestrowane były w ewidencji eksploatowanych urządzeń. W przypadku wnioskodawców, którzy nie posiadali zarejestrowanych w TDT urządzeń technicznych, do wniosku dołączona była również dokumentacja określająca dane wnioskodawcy.

W przypadku UTB w aktach Oddziału TDT pozostawały dokumenty określone w rozporządzeniu w sprawie warunków technicznych UTB. Katalog dokumentacji pozostającej w aktach nie został przez TDT ograniczony.

Podczas badań odbiorczych SUT, UTB oraz UTL przeprowadzonych każdorazowo na wniosek eksploatującego, inspektorzy sprawdzali prawidłowość zainstalowania urządzenia i jego przeznaczenia zgodnie z dokumentacją, przeprowadzali próby funkcjonowania urządzeń w zainstalowanej wersji montażowej, przeprowadzali próby z przeciążeniem lub próby równoważne (w przypadku SUT i UTB), co było zgodne z zakresem określonym w § 5 ust. 2 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych SUT, § 21 ust. 3 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych UTB oraz § 20 ust. 3 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych UTL. Warunki badań, a także fakt sprawdzenia uprawnień operatorów lub konserwatorów obecnych podczas badania i protokołów pomiarów elektrycznych dokumentowany był w protokołach z badania.

(dowód: akta kontroli str. 1049-1243)

W toku kontroli przeprowadzono oględziny czynności inspektorów wykonywanych podczas pięciu badań okresowych. Badania okresowe zostały przeprowadzone

⁸ 2 specjalistycznych urządzeń transportu ciągłego i bliskiego (dalej: SUT), 10 urządzeń transportu bliskiego (dalej: UTB), 4 urządzenia transportu linowego (dalej: UTL), 10 specjalistycznych urządzeń ciśnieniowych (dalej: SUC) i 2 urządzenia do do napełniania i opróżniania zbiorników transportowych (dalej: NO)

⁹ Rozporządzenie Ministra Transportu z dnia 20 września 2006 r. w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego w zakresie projektowania, wytwarzania, eksploatacji, naprawy i modernizacji specjalistycznych urządzeń transportu ciągłego i bliskiego (Dz. U. z 2006 r., Nr 178, poz. 1320) - dalej: rozporządzenie w sprawie warunków technicznych SUT.

Rozporządzenie Ministra Transportu z dnia 1 czerwca 2006 r. w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego w zakresie projektowania, wytwarzania, eksploatacji, naprawy i modernizacji urządzeń transportu linowego (Dz. U. Nr 106 poz. 717) - dalej: rozporządzenie w sprawie warunków technicznych UTL.

Rozporządzenie Ministra Transportu z dnia 20 września 2006 r. w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego, jakim powinny odpowiadać urządzenia do napełniania i opróżniania zbiorników transportowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 34) - dalej: rozporządzenie w sprawie warunków technicznych NO.

Rozporządzenie Ministra Transportu z dnia 20 października 2005 r. w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego w zakresie projektowania, wytwarzania, eksploatacji, naprawy i modernizacji specjalistycznych urządzeń ciśnieniowych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1465) - dalej: rozporządzenie w sprawie warunków technicznych SUC.

na wniosek eksploatującego oraz w terminie wynikającym z warunków technicznych dozoru. W wyniku oględzin stwierdzono, że inspektorzy:

- zweryfikowali zapisy ksiąg rewizyjnych pod kątem uzgodnień z TDT napraw i modernizacji,
- w przypadku urządzeń UTB i SUT zweryfikowali zapisy dzienników konserwacji pod kątem terminowego dokonywania przeglądów konserwacyjnych,
- dokonali sprawdzenia kwalifikacji osób obsługujących i konserwujących urządzenia,
- wykonali wszystkie czynności zgodne z warunkami technicznymi dozoru ustalonymi dla danego urządzenia,
- posiadali przyrządy pomiarowe posiadające ważne świadectwa wzorcowania.

Badania trwały od trzech do pięciu godzin.

(dowód: akta kontroli str. 770-900)

W toku przeprowadzonych oględzin czynności wykonywanych przez inspektorów podczas badań doraźnych kontrolnych stwierdzono, że po przyjeździe do użytkownika dokonywali czynności polegających na :

- sprawdzeniu dokumentacji badanych urządzeń,
- zadaniu pytania dotyczącego eksploatacji urządzeń, które nie posiadały ważnych decyzji dopuszczenia do eksploatacji,
- otrzymywali pisemne oświadczenia właściciela o braku eksploatacji w okresie braku decyzji dopuszczającej,
- dokonywali sprawdzenia czy urządzenie było eksploatowane,
- w czasie badania interesowali się innymi urządzeniami znajdującymi się u użytkownika,
- wypisywali negatywny protokół badania doraźnego kontrolnego, w którym zamieszczano informacje dotyczące podstawy prawnej przeprowadzenia badania, wyniki stwierdzone na podstawie dokumentacji oraz oględzin zewnętrznych, a także pouczenia dotyczące użytkowania urządzenia bez decyzji oraz możliwość eksploatacji urządzenia po przeprowadzonych badaniach i uzyskaniu wymaganej decyzji zezwalającej na eksploatację.

Badania trwały od dwóch do trzech godzin.

W wyniku przeprowadzonych badań doraźnych kontrolnych u dwóch przedsiębiorców stwierdzono, że urządzenia¹⁰ nie posiadały decyzji dopuszczenia do eksploatacji wydanej przez właściwy Oddział TDT. Pomimo tego pojazdy, na których były one zamontowane posiadały ważne badania techniczne. W związku z wynikami tych kontroli, Kierownik Oddziału TDT, na podstawie art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeks postępowania karnego¹¹, złożył zawiadomienia do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez diagnostę, który bez wymaganych dokumentów wystawionych przez właściwy organ dozoru technicznego, przeprowadził badania techniczne pojazdu na którym zamontowana była cysterna ciśnieniowa opróżniana lub napełniana ciśnieniem wyższym niż 0,5 bara. Po przeprowadzonych badaniach doraźnych kontrolnych (w których brał udział również kontroler NIK) Kierownik Oddziału TDT zarządził przeprowadzenie przez każdego inspektora TDT badań doraźnych kontrolnych innych tego typu urządzeń, które nie posiadały ważnej decyzji dopuszczającej do eksploatacji. W wyniku podjętych działań inspektorów Oddziału TDT Kierownik złożył 19 zawiadomień do prokuratury, w tym 17 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa polegającego na wykonaniu badania technicznego pojazdu z zamontowanym urządzeniem technicznym nieposiadającym ważnej decyzji administracyjnej oraz dwa zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa

¹⁰ Nr ewidencyjny TDT: 71ZF-632, 71ZF-631, 71ZF-1345

¹¹ Dz. U. z 1997 r. Nr 89, poz. 555 ze zm.

polegającego na eksploatacji urządzenia technicznego bez decyzji zezwalającej na jego eksploatację wydanej przez organ właściwej jednostki dozoru technicznego. W dniu 22 września 2015 r. inspektorzy Transportowego Dozoru Technicznego i Inspekcji Transportu Drogowego przeprowadzili wspólne kontrole napełnianych podciśnieniowo i opróżnianych ciśnieniowo cystern drogowych do przewozu materiałów sypkich. Skontrolowano m.in. przestrzeganie przez użytkowników tych urządzeń ustawy o dozorze technicznym i w efekcie, wydano trzy decyzje wstrzymujące eksploatację urządzeń oraz jedną zezwalającą na eksploatację przedmiotowego urządzenia

(dowód: akta kontroli str. 668-671, 696-702, 709-769, 1833-1838)

W czasie wyjazdu na badanie urządzenia do napełniania i opróżniania o numerze TDT 71ZN-402 nie udało się dokonać sprawdzenia, gdyż baza paliw była zamknięta i opuszczona, brak było przy tym oznak prowadzenia jakiegokolwiek działalności związanej z przeładunkiem towarów niebezpiecznych. Decyzja zezwalająca na eksploatację powyższego urządzenia została wydana 13 czerwca 2013 r. (termin ważności 30.06.2014 r.)

(dowód: akta kontroli str. 705-708)

Z wyjaśnień Kierownika Oddziału TDT wynika, że w oddziale nie odnotowano istotnych przypadków utrudniania inspektorom TDT wykonywania czynności dozoru technicznego. Kierownik Oddziału TDT był informowany o drobnych incydentach, jednakże w każdym przypadku wystarczające było ustne pouczenia użytkownika urządzenia technicznego o prawach inspektora TDT wynikających z art. 26-28 ustawy o dozorze technicznym.

(dowód: akta kontroli str. 506)

4. Przy naliczaniu opłat za dojazd inspektorów TDT do użytkowników urządzeń technicznych stosowano w Oddziale TDT „Wytyczne do stosowania w sprawie nowego cennika”. Wytyczne te nie zostały wprowadzone Zarządzeniem Dyrektora TDT, lecz przesłane drogą mailową przez Kierownika Wydziału Techniki TDT jako „uzgodnione wspólnie wytyczne dla Oddziałów TDT”. W wytycznych tych uregulowano m. in. kwestie kosztów wykonywania badań okresowych i doraźnych u jednego przedsiębiorcy, czy też wykonywania badań tego samego dnia w czasie jednej delegacji u różnych przedsiębiorców. W tym wypadku, łączny koszt dojazdu (kilometrówka) i czas dojazdu należało rozdzielić równo na wszystkich przedsiębiorców. W Oddziale TDT w kontrolowanym okresie obowiązywały również dwie procedury wyjazdów służbowych w TDT wprowadzone zarządzeniami Dyrektora TDT¹². Regulowały one m. in. zasady obliczania diet w podróżach służbowych.

W trakcie kontroli, szczegółowym badaniem objęto 10 rachunków za badania okresowe wykonane w I półroczu 2015 r. oraz cztery rachunki za badania wykonane w trakcie przeprowadzania oględzin, o których mowa w punkcie 2.3. niniejszego wystąpienia pokontrolnego. Stwierdzono, że wszystkie opłaty w tych rachunkach zostały prawidłowo naliczone, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 26 listopada 2010 r. w sprawie wysokości opłat za czynności jednostek dozoru technicznego¹³ (dalej: rozporządzenie w sprawie wysokości opłat). Sprawdzone również 10 rachunków za badania wykonane w I półroczu 2015 r., dla których opłaty zostały naliczone według stawek godzinowych i stwierdzono, że badania te wymienione były w katalogu zawartym w § 5 ww. rozporządzenia. W wyniku przeglądu dokumentacji dotyczącej pięciu badań doraźnych kontrolnych, przeprowadzonych z inicjatywy Oddziału TDT oraz czterech badań doraźnych

¹² Zarządzenie nr 1/12/05 Dyrektora TDT z 15 grudnia 2005 r. oraz zarządzenie nr 12 z 28 lutego 2013 r.

¹³ Dz. U. z 2010 r. Nr 229, poz. 1502 ze zm.

kontrolnych (przeprowadzonych również z inicjatywy Oddziału TDT) wykonanych w trakcie przeprowadzania oględzin, o których mowa w punkcie 2.3. niniejszego wystąpienia pokontrolnego stwierdzono, że w żadnym przypadku nie obciążono przedsiębiorców opłatami za przeprowadzone badania.

(dowód: akta kontroli str. 1646-1687)

Kierownik Oddziału wyjaśnił, że w Oddziale nie określono wytycznych co do sposobu dokumentowania czasu przeznaczonego na wykonanie czynności dozoru technicznego, za które pobierane są opłaty. Przy naliczaniu opłat za wykonane badania doraźnego eksploatacyjnego stosuje się zasady określone w rozporządzeniu w sprawie wysokości opłat - opłatę za czynności związane z przeprowadzeniem badania doraźnego eksploatacyjnego obliczano według stawki godzinowej, pomnożonej przez liczbę godzin zużytych w celu wykonania czynności (wraz z czasem dojazdu) oraz doliczano koszty podróży służbowych. Koszty podróży służbowych określano na podstawie odpowiednich rozporządzeń¹⁴. Inspektor realizując czynności dozoru technicznego, za które pobierano opłaty według stawki godzinowej, był zobowiązany wystawić wniosek o rachunek zgodny z rzeczywistym czasem poświęconym na wykonanie tych czynności, z uwzględnieniem kosztów podróży służbowych. W TDT rozpoczęto prace związane z budową Zintegrowanego Systemu Informatycznego, który będzie przewidywał wprowadzenie elektronicznej rejestracji czasu rozpoczęcia i zakończenia zadań (czynności dozoru technicznego), czasu dojazdów oraz przebiegu pojazdu.

(dowód: akta kontroli str. 539-546)

Zgodnie z wyjaśnieniami Kierownika Oddziału za badania doraźne: powypadkowe, poawaryjne i kontrolne (wykonywane z inicjatywy TDT) nie pobierano opłat. Natomiast za badania doraźne kontrolne, określone w załącznikach do właściwych rozporządzeń stanowiących warunki techniczne ich eksploatacji, od 1 stycznia do 30 listopada 2014 r. pobierano opłaty roczne, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie wysokości opłat. Od 1 grudnia 2014 r. za to badanie pobierano opłaty zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Gospodarki z 27 listopada 2014 r.¹⁵ zmieniającego rozporządzenie w sprawie wysokości opłat. Przy naliczaniu opłat za wykonane badanie doraźne eksploatacyjne stosowano stawkę za godzinę pracy, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie wysokości opłat (§ 5 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia) oraz doliczano koszty podróży służbowej.

(dowód: akta kontroli str. 500-538)

Wpływy z tytułu opłat za czynności dozoru technicznego w kontrolowanym okresie wyniosły: 6.643.539,43 zł w 2012 r., 6.746.134,92 zł w 2013 r., 7.068.406,77 zł w 2014 r. i 2.179.115,49 zł za pierwsze pięć miesięcy 2015 r.

Kierownik Oddziału TDT wyjaśnił, że obecny system ewidencji urządzeń objętych dozorem TDT nie umożliwia określenia wpływów z tytułu opłat za czynności dozoru w podziale na poszczególne badania. Kierownik Oddziału TDT wyjaśnił ponadto, że zmiana przepisów rozporządzenia w sprawie wysokości opłat miała wpływ na całkowitą zmianę systemu poboru opłat ponieważ duża ilość urządzeń technicznych znajdujących się w ewidencji TDT podlega badaniom okresowym w cyklach 2, 3, 4, 5 i 10 –letnich (dotyczy to zbiorników ciśnieniowych, naczyń ciśnieniowych oraz cystern drogowych i kolejowych przeznaczonych do przewozu towarów niebezpiecznych, jak również zbiorników sprężonego powietrza

¹⁴ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. 2013, poz. 167 ze zm.) oraz rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. 2002 nr 27, poz. 271 ze zm.)

¹⁵ Dz. U. z 2014 r., poz. 1675

zainstalowanych w układach hamulcowych). Z tego powodu opłaty, które jednostka będzie uzyskiwać za przeprowadzanie badań, które będą się odbywać w ww. cyklach, mogą nie zrekompensować wysokości przychodów osiąganych do tej pory z tytułu opłaty rocznej wnoszonej co roku przez eksploatującego.

(dowód: akta kontroli str. 1688)

5. W latach 2012-2015 (I półrocze) Oddział TDT otrzymał i uzgodnił 484 dokumentacji napraw lub modernizacji urządzeń technicznych¹⁶. Podmiot zamierzający wykonać naprawę lub modernizację urządzenia technicznego był zobowiązany złożyć do Oddziału TDT dokumentację techniczną zawierającą opis proponowanej technologii naprawy lub modernizacji wraz z niezbędnymi rysunkami technicznymi. Oddział TDT posiadał rejestr dokumentacji sprawdzonej/zweryfikowanej, z którego wynikało w jakim okresie był złożony wniosek o naprawę lub modernizację urządzenia, przez kogo i czego dotyczy oraz kiedy dokumentacja została zweryfikowana. Oprócz rejestru, w Oddziale TDT znajdowały się segregatory z podziałem na grupy urządzeń, w których umieszczano dokumenty z danej sprawy, dotyczące naprawianego lub modernizowanego urządzenia. Urządzenia techniczne były naprawiane lub modernizowane przez podmioty posiadające uprawnienia wydane w formie decyzji przez Dyrektora TDT.

W przypadku stwierdzenia naprawy lub modernizacji urządzenia technicznego wbrew ww. regulacjom Oddział TDT na podstawie art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, w związku z art. 63 ust. 2 ustawy o dozorcze technicznym, przysyłał zawiadomienie o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

W okresie objętym kontrolą stwierdzono jeden przypadek dokonania naprawy urządzenia technicznego bez uzgodnienia dokumentacji technicznej z Oddziałem TDT. Naprawie (wymiana spiny w konstrukcji wieży) poddano urządzenie do podawania płynnego betonu o nr TDT 71RB-18 bez uzgodnienia dokumentacji naprawy urządzenia technicznego z właściwą jednostką TDT. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że dokonano naprawy urządzenia technicznego bez wymaganego uprzednio uzgodnienia z TDT. W związku z tym Kierownik Oddziału TDT złożył zawiadomienie do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego prokuratura skierowała do sądu rejonowego akt oskarżenia.

(dowód: akta kontroli str. 507, 527-538)

6. Aplikacja „transdozór-TDT”, na której opiera się działalność Oddziału TDT, nie pozwala wygenerować informacji odnośnie liczby wydanych decyzji administracyjnych. Informacje w tym zakresie zostały uzyskane na podstawie miesięcznych ewidencji pracy inspektorów. Od 2013 r. inspektorzy zaznaczają w ewidencji fakt wydania decyzji administracyjnej, co wynika z wewnętrznych ustaleń oddziału TDT. W roku 2013 Oddział wydał 12 934 decyzje administracyjne, w roku 2014 wydał 15 395 decyzji a w roku 2015 (I półrocze) 7 529 decyzji. Odnosząc się do liczby wydanych decyzji, Kierownik Oddziału TDT podał, że narzędzia informatyczne, którymi dysponuje Oddział TDT, nie umożliwiają prowadzenia rejestru wydanych decyzji administracyjnych. Oddział nie prowadzi osobnego, papierowego rejestru wydanych decyzji administracyjnych. W 2014 r., w Oddziale TDT wydano inspektorom polecenie służbowe, aby w miesięcznych ewidencjach pracy wpisywali liczbę wydanych decyzji administracyjnych z podziałem na decyzje pozytywne i negatywne. Przyjęty i egzekwowany tryb postępowania nie umożliwia utworzenia zestawienia z podziałem na rodzaj

¹⁶ W roku 2012 uzgodniono 110 dokumentacji, w roku 2013 uzgodniono 132 dokumentacje, w roku 2014 uzgodniono 141 dokumentacji a w roku 2015 uzgodniono 101 dokumentacji.

przeprowadzonych badań (doraźne kontrolne, okresowe, doraźne eksploatacyjne, poawaryjne/ powypadkowe).

(dowód: akta kontroli str. 516)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Oddział nie monitorował urządzeń pozostających w ewidencji, dla których upłynął termin ważności badań technicznych. Nie podejmowano czynności, w tym badań doraźnych, umożliwiających ustalenie jaki jest rzeczywisty status urządzenia. Wprawdzie aplikacja Transdózor TDT, za pomocą której prowadzono ewidencję, umożliwiała podgląd statusu urządzenia technicznego opisywanego jako: „w eksploatacji; wycofane; wstrzymane”, ale użytkownicy systemu nie mogli wygenerować listy urządzeń nieposiadających aktualnych badań technicznych. Zestawienia urządzeń nieposiadających badań technicznych mogły uzyskać jedynie osoby zatrudnione w Wydziale Administracyjno-Gospodarczym TDT i posiadające dostęp do baz danych Transdózu. Natomiast każdy inspektor w Oddziale, wprowadzając do aplikacji poszczególne numery ewidencyjne urządzeń, mógł ustalić ich status. Oddział TDT nie posiadał także informacji o liczbie urządzeń, dla których upłynął termin ważności decyzji dopuszczających urządzenia do eksploatacji, których jak stwierdzono w wyniku kontroli, w ewidencji widniało 5845.

Kierownik Oddziału TDT wyjaśnił, że program wykorzystywany do prowadzenia ewidencji nie pozwalał na filtrowanie danych w sposób umożliwiający bieżące monitorowanie terminów ważności decyzji zezwalającej na eksploatację urządzenia. Z uwagi na powyższe i ograniczone możliwości kadrowe Oddziału TDT, bieżące monitorowanie urządzeń pod kątem ważności decyzji nie było możliwe.

(dowód: akta kontroli str. 50)

Zdaniem NIK Oddział nie monitorował na bieżąco terminu ważności decyzji zezwalających na eksploatację urządzeń technicznych, pomimo iż ewidencja zawierała dane dotyczące terminu kolejnego badania. Skutkowało to pozostawieniem urządzeń poza rzeczywistym dozorem i mogło mieć wpływ na bezpieczeństwo ich pracy.

2. Dokumentacja odbiorcza urządzeń UTB znajdująca się w Oddziale TDT, nie była ostemplowana, co było niezgodne z § 22 ust. 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 października 2003 r. w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego w zakresie eksploatacji niektórych urządzeń transportu bliskiego¹⁷. Przepis ten stanowi, że drugi egzemplarz dokumentacji, po ostemplowaniu pozostaje w aktach organu właściwej jednostki dozoru technicznego.

(dowód: akta kontroli str. 1219-1243)

Kierownik Oddziału TDT wyjaśnił, że Oddział TDT nie ostemplowywał drugiego egzemplarza dokumentacji urządzeń transportu bliskiego pozostawionej w księdze rewizyjnej urządzenia, gdyż nie potrafił podać celu w jakim dokumentacja ta powinna zostać ostemplowana. Przyznał, że nie dopilnował i nie wyegzekwował tego wymagania oraz zobowiązał się do podjęcia działań mających na celu ostemplowanie zarchiwizowanych w Oddziale TDT ksiąg rewizyjnych niektórych urządzeń transportu bliskiego.

¹⁷ Dz.U. 2003 r. Nr 193 poz.1890 ze zm.

(dowód: akta kontroli str. 539-546)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W procedurach Transportowego Dozoru Technicznego NR PJ-12-01 "Sprawozdania i dokumenty z inspekcji" w pkt 6.2.2 zapisano, że weryfikacja protokołów / sprawozdań / dokumentów z inspekcji / raportów z oceny następuje w ciągu dwóch tygodni od daty ich wystawienia. Dokonywana jest ona przez osoby wyznaczone przez Kierownika Oddziału Terenowego TDT. Z przedłożonej dokumentacji wynika, że inspektorzy sporządzają protokoły odbioru i decyzje administracyjne dopuszczające urządzenia do eksploatacji bezpośrednio po zakończeniu badania technicznego (bez sprawdzenia przez nadzorujących). Weryfikacja już wydanej decyzji przez wyznaczonego inspektora (pieczęć "zweryfikowano" data i najczęściej nieczytelny podpis) odbywała się średnio po dwóch tygodniach od daty badania.

Kierownik Oddziału wyjaśnił, że w TDT utworzono system monitorowania polegający na obserwacji inspektorów w trakcie wykonywania czynności dozoru technicznego oraz weryfikacji sprawozdań i dokumentów z inspekcji. Zgodnie z procedurą PJ-12-01, w przypadku stwierdzenia błędów przez osobę weryfikującą protokół / sprawozdanie / dokument z inspekcji, wnioskuję on do kierownika oddziału o wszczęcie działań korygujących zgodnie z procedurą PJ-16-01 działania korygujące i zapobiegawcze. W okresie objętym kontrolą jak i w okresie jego pracy zawodowej na stanowisku kierownika Oddziału nie odnotowano przypadku weryfikacji protokołu z wynikiem negatywnym.

(dowód: akta kontroli str. 55-61, 88-100)

Ocena częściowa

NIK ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność w wyżej opisanym zakresie. Oddział TDT prowadził wymaganą ewidencję eksploatowanych urządzeń, a także na wniosek użytkowników obejmował dozorem urządzenia eksploatowane na terenie swojego działania oraz reagował na wpływające zgłoszenia o prawdopodobnych nieprawidłowościach w zakresie eksploatacji urządzeń technicznych. Właściwie naliczne były opłaty z tytułu wykonanych badań. Niemniej jednak, Oddział TDT nie podejmował wystarczających działań w celu zapewnienia bezpiecznego funkcjonowania urządzeń, dla których upłynął termin ważności decyzji zezwalającej na eksploatację.

3. Działania Oddziału TDT na rzecz bezpiecznej pracy eksploatowanych urządzeń technicznych.

Opis stanu
faktycznego

Z uwagi na organizację obsługi spraw dotyczących niebezpiecznych uszkodzeń urządzeń technicznych oraz nieszczęśliwych wypadków związanych z eksploatacją tych urządzeń, w Oddziale TDT, zgodnie z procedurami dotyczącymi postępowania z przypadkiem awarii oraz nieszczęśliwych wypadków przy eksploatacji urządzeń technicznych (Procedura Nr PJ-06-12), analizowano przyczyny wypadków oraz awarii. Działania zapobiegawcze podejmowane były przez specjalistów z centrali TDT.

(dowód: akta kontroli str. 128-140)

Informacje o niebezpiecznych uszkodzeniach podlegających dozorowi, Oddział pozyskiwał przede wszystkim od użytkowników tych urządzeń, a także ze środków masowego przekazu. Oddział TDT współpracował z krajowymi inspekcjami, organami nadzoru oraz kontroli w zakresie zapewnienia bezpiecznej pracy urządzeń technicznych podlegających dozorowi. Współpraca polegała m.in. na informowaniu, czy dany pojazd posiada świadectwo dopuszczenia do przewozu niektórych

materiałów niebezpiecznych (informacje udzielano Inspekcji Transportu Drogowego). Inspektorzy Oddziału TDT wspólnie z inspektorami Inspekcji Transportu Drogowego przeprowadzali kontrole, których celem było wykrycie nieuprawnionego montażu elementów na urządzeniach podlegających dozorowi TDT. Jak wynika z ustaleń kontroli, powyższą współpracę znacznie utrudniał system do wystawiania Świadcstw ADR, który uniemożliwiał weryfikację Świadcstw ADR wydanych przez inne oddziały TDT.

(dowód: akta kontroli str. 562-571, 539-546)

Oddział TDT uczestniczył w działaniach na rzecz podnoszenia kwalifikacji użytkowników w zakresie bezpiecznej pracy urządzeń. Polegały one w szczególności na organizowaniu szkoleń, uzgadnianiu programów szkoleń osób obsługujących i konserwujących urządzenia techniczne. W styczniu 2014 r. Oddział TDT przystąpił do Wielkopolskiej Strategii Ograniczania Zagrożeń Zawodowych 2013-2020, której zasadniczym i głównym celem było ograniczenie liczby wypadków oraz ograniczenie zagrożeń zawodowych skutkujących schorzeniami związanymi z pracą poprzez kształtowanie i propagowanie w społeczeństwie kultury bezpieczeństwa i higieny pracy. Na konferencji w kwietniu 2014 r., w trakcie Międzynarodowych Targów Ochrony Pracy, Pożarnictwa i Ratownictwa, pracownicy Oddziału TDT wygłosili referaty z uwzględnieniem występujących zagrożeń.

(dowód: akta kontroli str. 509, 524-526)

W okresie objętym kontrolą, eksploatujący urządzenia techniczne powiadomili Oddział TDT łącznie o 103 zdarzeniach z udziałem tych urządzeń (w 2012 r. zgłoszono 13 awarii oraz 4 wypadki, w 2013 r. zgłoszono 25 awarii i 7 wypadków, w 2014 r. zgłoszono 23 awarie i 6 wypadków a w 2015 r. (I połowa) 20 awarii i 5 wypadków).

(dowód: akta kontroli str. 901-908)

Badanie losowo wybranych 10 akt postępowań w sprawach awarii urządzeń technicznych i nieszczęśliwych wypadków związanych z ich eksploatacją wykazało, że powoływane komisje ds. awarii i wypadków ustalały zakres dokumentacji wymaganej do przeprowadzenia badań doraźnych poawaryjnych / powypadkowych oraz zakres tych badań w zależności od stanu faktycznego i potrzeb wynikających z indywidualnych uwarunkowań zaistniałego uszkodzenia lub wypadku. Komisje, w każdym z poddanych badaniu zdarzeń, przeprowadziły badania doraźne poawaryjne / powypadkowe urządzenia, ustaliły stan techniczny oraz zakres i istotę uszkodzeń urządzenia, a także podjęły badania w kierunku ustalenia przyczyn niebezpiecznego uszkodzenia lub nieszczęśliwego wypadku. Czynności wykonane podczas badania doraźnego poawaryjnego/ powypadkowego urządzenia opisano w protokole z tych badań.

(dowód: akta kontroli str. 909-1029)

Postępowanie Oddziału TDT było zgodne z odpowiednimi postępowaniami Procedury nr PJ-06-12 w zakresie rejestracji zgłoszenia i przekazania informacji o zdarzeniu do Dyrektora TDT/specjalisty TDT, wyznaczenia inspektora do przeprowadzenia badań poawaryjnych/ powypadkowych, powołania komisji ds. wypadku oraz powołania komisji ds. analizy przyczyn awarii/ wypadku.

(dowód: akta kontroli str. 128-140)

W okresie objętym kontrolą, w Oddziale TDT uzgodniono łącznie 60 programów szkolenia w zakresie sprawdzania kwalifikacji osób obsługujących i konserwujących urządzenia techniczne (14 programów w 2012 r., 19 programów w latach 2013 i 2014 oraz 8 w 2015 r. - I połowa), m.in. obsługi żurawi szynowych i samojezdných, konserwacji wózków podnośnikowych z mechanicznym napędem podnoszenia,

konserwacji i obsługi pomostów ruchomych, obsługi żurawi szynowych samojezdnych, pływających, pokładowych lub dokowych, konserwacji wciągników, wciągarek, suwnic i żurawi, obsługi zbiorników na gaz sprężony (CNG), obsługi dźwigów towarowo-osobowych.

(dowód: akta kontroli str. 510, 1392-1398)

W każdym z uzgodnionych programów szkolenia uwzględnione były zagadnienia dotyczące bezpiecznej eksploatacji urządzeń. Uzgodnienie następowało poprzez opieczętownienie wszystkich stron dokumentacji pieczęcią uzgadniającą TDT. Uzgodnienia programów szkolenia w Oddziale prowadzone były w oparciu o postanowienia Procedury nr PJ-06-10¹⁸, w której określono m.in. ramowy zakres tematyki egzaminu, stanowiący punkt odniesienia dla oceny programu szkolenia przygotowującego kandydatów do egzaminu.

(dowód: akta kontroli str. 1246-1267, 1357-1398)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Po przeprowadzonych badaniach doraźnych powypadkowych urządzeń transportowych do przewozu materiałów niebezpiecznych (cysterny używane w ruchu drogowym) o numerach ewidencyjnych TDT 22ZB-1022, 71ZB-3947, 71ZB-3585, 73ZB-1453, 71ZB-3666, pomimo negatywnych wyników badań, nie zostały wydane decyzje wstrzymujące eksploatację tych urządzeń. Stosownie do art. 18 ust. 2 w zw. z art. 44 ust. 1 pkt 3 ustawy o dozorcze technicznym, w przypadku stwierdzenia zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego oraz mienia i środowiska, organ właściwej jednostki dozoru technicznego wydaje decyzję o wstrzymaniu eksploatacji urządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 909-967)

Kierownik Oddziału TDT wyjaśnił, że międzynarodowa konwencja dotycząca drogowego przewozu towarów i ładunków niebezpiecznych (tzw. Umowa ADR), nie przewiduje możliwości cofnięcia czy uchylecia przez Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego wydanego Świadectwa ADR, ani też nie określa odpowiednich przesłanek do stwierdzenia nieważności takiego świadectwa. Podobnie ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych¹⁹ nie przewiduje możliwości cofnięcia czy uchylecia świadectwa, ani też nie określa odpowiednich przesłanek do stwierdzenia nieważności takiego świadectwa w przypadku negatywnego wyniku badania cysterny do przewozu materiałów niebezpiecznych. W związku z powyższym, po wystawieniu protokołu z negatywnym wynikiem badania, Oddział TDT nie podejmował innych działań w odniesieniu do wydanego świadectwa ADR. Kierownik dodał, iż Oddział TDT nie wydawał, w trybie art. 14 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorcze technicznym²⁰, decyzji administracyjnych zezwalających na eksploatację cystern ADR w ruchu drogowym. Nie wydawano również decyzji wstrzymujących eksploatację cystern ADR w ruchu drogowym w trybie art. 18 ww. ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 556-561)

W ocenie NIK z faktu, że cysterny do przewożenia materiałów niebezpiecznych uzyskały negatywny wynik badań powypadkowych/poawaryjnych wynika,

¹⁸ Procedura PJ-06-10 Kwalifikowanie osób obsługujących i konserwujących urządzenia techniczne.

¹⁹ Dz. U. Nr 227, poz. 1367, z późn. zm.

²⁰ Dz. U. z 2015 r., poz. 1125

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Ocena częściowa

że w istocie nie gwarantują one bezpieczeństwa użytkowania. Skutkuje to potencjalnym zagrożeniem dla życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia i środowiska. Okoliczności te, jak wynika z dyspozycji art. 18 ust. 2 ustawy o dozorze technicznym, stanowią z kolei podstawę do wstrzymania eksploatacji urządzenia. NIK zwraca uwagę na to, że współpracę pomiędzy ITD a TDT utrudnia brak możliwości weryfikacji Świadectw ADR wydanych przez inne oddziały TDT.

NIK ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność w skontrolowanym obszarze. Oddział TDT prawidłowo realizował zadania związane z wyznaczeniem właściwych komisji do prowadzenia badań poawaryjnych / powypadkowych, wykonywaniem badań, ustalaniem stanu technicznego, a także przyczyn zaistniałych zdarzeń. Rzetelnie wykonywano obowiązki związane z uzgadnianiem programów szkolenia osób obsługujących i konserwujących urządzenia techniczne. Jednak istotną nieprawidłowością był brak działań zmierzających do wstrzymania eksploatacji urządzeń, które uzyskały negatywne wyniki badań powypadkowych. Nie zapewniono w ten sposób wyłączenia takich pojazdów z przewozu towarów niebezpiecznych.

4. Sprawdzenie kwalifikacji osób obsługujących i konserwujących urządzenia techniczne.

Opis stanu
faktycznego

W latach 2012-2015 (I półrocze), w Oddziale TDT zorganizowano i przeprowadzono łącznie 558 egzaminów sprawdzających kwalifikacje osób obsługujących i konserwujących urządzenia techniczne (157 w 2012 r., 209 w 2013 r., 129 w 2014 r. oraz 63 w 2015 r. – I. połowa). W okresie objętym kontrolą, Oddział TDT przeprowadził 405 egzaminów dotyczących osób obsługujących urządzenia techniczne (126 w 2012 r., 119 w 2013 r., 107 w 2014 r. oraz 53 w 2015 r. - I połowa), a także 153 egzaminy dotyczące osób konserwujących urządzenia techniczne.

(dowód: akta kontroli str. 1244-1245)

Miejsce i termin egzaminu ustalane były w sposób zapewniający możliwość pisemnego poinformowania wnioskodawcy o jego tematyce, nie później niż 14 dni przed zaplanowanym terminem egzaminu. W Oddziale TDT przyjęto zasadę, że wszystkie egzaminy teoretyczne jak i praktyczne przeprowadzane były w miejscu wskazanym przez wnioskodawcę. Zasady powoływania i pracy komisji kwalifikacyjnych sprawdzających kwalifikacje osób obsługujących i konserwujących urządzenia techniczne określone zostały w procedurze PJ-06-10.

(dowód: akta kontroli str. 510, 1246-1267)

W badaniu 10 losowo wybranych egzaminów (po 5 w zakresie obsługi oraz konserwacji urządzeń technicznych) stwierdzono, że:

- wszystkie złożone wnioski o sprawdzenie kwalifikacji spełniały wymogi określone w rozporządzeniu w sprawie trybu sprawdzania kwalifikacji, były kompletne i odpowiadały odnośnym wymogom ww. procedury,
- komisje kwalifikacyjne każdorazowo ustalały tematykę egzaminacyjną odpowiednio do rodzaju i zakresu kwalifikacji, o której sprawdzenie ubiegały się osoby zainteresowane i powiadamiały o niej pisemnie wnioskodawców na 30 do 15 dni przed terminem egzaminu,
- szczegółowe tematyki egzaminów zawierały elementy wymagane ww. procedurą, w szczególności obejmowały zagadnienia bezpiecznej eksploatacji urządzeń,

- z przebiegu każdego egzaminu komisja kwalifikacyjna sporządziła protokół ze sprawdzenia kwalifikacji, zgodny ze wzorem określonym w załączniku do ww. procedury,
 - kryteria oceny wyniku egzaminu ustalały każdorazowo powołane komisje kwalifikacyjne,
 - przystępujący do egzaminu byli informowani o wyniku przez komisję kwalifikacyjną (z pisemnym potwierdzeniem tego faktu), zaświadczenie kwalifikacyjne było przesyłane do osób, które zdały egzamin z wynikiem pozytywnym.
- W aktach poddanych badaniu egzaminów nie było informacji o wystąpieniu przez egzaminowanych z żądaniem umożliwienia im wglądu do dokumentacji egzaminacyjnej.

(dowód: akta kontroli str. 1304-1356)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:
Egzaminy teoretyczne w dniu 10.05.2012 r., 20.08.2013 r. oraz 20.03.2015 r. dotyczące napełniania zbiorników LPG, stanowiących wyposażenie zasilania pojazdów, zostały przeprowadzone w formie pisemnej. Było to niezgodne z § 3 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 18 lipca 2001 r. w sprawie trybu sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych²¹. Przepis ten stanowi, że egzamin składa się z dwóch części: egzaminu ustnego z wiedzy teoretycznej w zakresie określonym w art. 22 ust. 2 ustawy o dozorze technicznym oraz części praktycznej, polegającej na sprawdzeniu umiejętności w zakresie obsługi i konserwacji urządzeń technicznych.

(dowód: akta kontroli str. 1304, 1316-1321, 1343-1351)

Kierownik Oddziału TDT wyjaśnił, że egzaminy w zakresie sprawdzania kwalifikacji osób obsługujących i konserwujących urządzenia techniczne, Oddział przeprowadzał zgodnie z procedurą „PJ-06-10 Kwalifikowanie osób obsługujących i konserwujących urządzenia techniczne”. Zgodnie z punktem 6.3.1. ww. procedury, egzamin teoretyczny „może być przeprowadzony w formie pisemnej i ustnej lub tylko ustnej”. Ponadto, forma pisemna jest formułą pomocniczą, rodzajem zbioru pytań, na które kandydat udziela odpowiedzi ustnie lub zaznaczając odpowiedź w formie testowej. W przypadku negatywnej oceny części pisemnej, kandydat każdorazowo poddawany był sprawdzeniu wiedzy poprzez ustną formę egzaminu.

(dowód: akta kontroli str. 559)

NIK dostrzegając rozbieżność pomiędzy postanowieniami procedury PJ-06-10, a przepisem rozporządzenia w sprawie trybu sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych, wskazuje, że rozporządzenie to w sposób jednoznaczny określa formę przeprowadzenia egzaminu teoretycznego. NIK ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność w skontrolowanym obszarze. Komisje kwalifikacyjne sprządały z przebiegu każdego egzaminu stosowne protokoły, a świadectwa kwalifikacyjne wydawane były wyłącznie na podstawie pozytywnego wyniku egzaminu.

Ocena częściowa

²¹ Dz. U. z 2001 r. Nr 79 poz. 849 ze zm. – dalej: rozporządzenie w sprawie trybu sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych.

5. Ocena rzetelności i terminowości wykonywanych przez oddział TDT czynności w zakresie wydawania świadectw dopuszczenia pojazdów do przewozu towarów niebezpiecznych.

Opis stanu faktycznego

W kontrolowanym okresie obowiązywały cztery procedury dotyczące trybu wystawiania świadectw dopuszczania pojazdów do przewozu towarów niebezpiecznych²², opisujące m. in. proces gromadzenia i ewidencjonowania danych o wydanych świadectwach.

Oddział TDT prowadził ewidencję wydanych, ważnych świadectw dopuszczających pojazd do przewozu niektórych towarów niebezpiecznych zarówno w formie elektronicznej, jak i papierowej.

W poszczególnych latach objętych kontrolą, Oddział TDT wydał odpowiednio 1.781, 1.386, 1.205 oraz 631 świadectw dopuszczenia pojazdów ADR oraz przedłużył ważność odpowiednio 432, 904, 1.201, 667 takim świadectwom. Oddział nie wydawał ani nie przedłużał świadectw dotyczących pojazdów należących do Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

W trakcie kontroli, szczegółowym badaniem objęto dokumentację dotyczącą 20 wydanych przez Oddział TDT świadectw ADR. Stwierdzono, że wszystkie wnioski zawierały wymagane dokumenty, a świadectwa były wystawiane tego samego dnia, w którym wpłynął wniosek. W przypadku wniosku o wydanie świadectwa ADR dla nadwozia pojazdu, do wniosku dołączano kopię protokołu z badania urządzenia transportowego do przewozu towarów niebezpiecznych, przeprowadzonego przez pracowników Oddziału TDT. Świadectwa, w 2015 r. zostały wydane w drodze decyzji administracyjnej i posiadały wszystkie elementy wymagane dyspozycją art. 107 ust. 1 - 3 Kodeksu postępowania administracyjnego²³. Świadectwa wydane w latach 2012-2014 (15 zbadanych świadectw) nie spełniały wymogów określonych w obowiązujących przepisach odnośnie formy decyzji administracyjnej (nie zawierały pouczenia o możliwości i trybie odwołania).

W poszczególnych latach objętych kontrolą wpływy Oddziału TDT z tytułu opłat za wydanie świadectwa dopuszczenia pojazdu ADR lub przedłużenia ważności tego świadectwa wyniosły odpowiednio: 288.940 zł, 343.540 zł, 360.900 zł i 194.740 zł.

(dowód: akta kontroli str. 510-520, 1689-1767)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

NIK zauważa, że dopiero w 2015 r. świadectwo ADR wydawane było w formie załącznika do odrębnej decyzji administracyjnej. W poprzednich latach świadectwo ADR traktowane było jako wymagana przepisami decyzja administracyjna.

Kierownik Oddziału podał w złożonych wyjaśnieniach, że świadectwa dopuszczenia pojazdu ADR wydawane w latach 2012 - koniec 2014 nie były wydawane w drodze odrębnej decyzji administracyjnej, kończącej postępowanie w sprawie ponieważ świadectwo to, wydane zgodnie ze wzorem traktowano jako decyzję administracyjną. Rozpoczęcie wydawania świadectw ADR jako załącznika do odrębnej decyzji administracyjnej było konsekwencją pisma Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju z dnia 14 października 2014 r. (Nr: DTD-IV-513-MS/14), które poddało analizie fakt braku we wzorze pouczenia o możliwości i trybie

²² Instrukcja dotycząca trybu wystawiania/przedłużania świadectw (oraz wystawiania wtórnika świadectwa) dopuszczenia pojazdów do przewozu niektórych towarów niebezpiecznych oraz wymaganych dokumentów z: 8 marca 2012 r., 5 października 2012 r., 13 stycznia 2014 r. oraz 19 stycznia 2015 r.

²³ Ustawa z 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267 ze zm.)

wniesienia odwołania. W tym piśmie wskazano, iż świadectwo ADR było wydawane prawidłowo jako decyzja administracyjna w rozumieniu przepisów Kpa, ale jednocześnie zarekomendowano, aby wydawać przedmiotowe świadectwa jako załączniki do decyzji administracyjnych, w celu spełnienia dyspozycji obowiązujących w omawianej materii przepisów.

Kierownik Oddziału wyjaśnił ponadto, że system do wystawiania Świadectw ADR uniemożliwia weryfikację Świadectw ADR wydanych przez inne Oddziały TDT.

(dowód: akta kontroli str. 546)

Ocena częściowa

NIK ocenia pozytywnie działalność w skontrolowanym obszarze Oddział TDT terminowo realizował zadania w zakresie wydawania świadectw dopuszczenia pojazdów do przewozu towarów niebezpiecznych oraz przedłużenia ich ważności. Wydawane przez Oddział Świadectwa ADR były ewidencjonowane. Od I połowy 2015 r. świadectwa wydawane były zgodnie z dyspozycją art. 60 ust. 4 ustawy o przewozie towarów niebezpiecznych. Decyzje te spełniały wymogi określone w art. 107 KPA.

6. Gospodarka finansowa oddziału TDT, w kontekście zapewnienia bezpiecznej eksploatacji urządzeń technicznych oraz realizacja zadań dotyczących drogowego przewozu towarów niebezpiecznych.

Opis stanu
faktycznego

Kierownik Oddziału TDT, na etapie sporządzania rocznego planu finansowego przysyłał do Centrali wstępne propozycje do planu finansowego Oddziału, wraz z uzasadnieniem planowanych zakupów majątku trwałego oraz przedmiotów nietrwałych. Projekt ten następnie podlegał akceptacji i weryfikacji przez Wydział Ekonomiczno-Finansowy TDT w porozumieniu z Wydziałami: Administracyjno-Gospodarczym, Szkoleń i Współpracy Międzynarodowej.

W kontrolowanym okresie przychody Oddziału TDT były wystarczające na finansowanie kosztów Oddziału TDT i przedstawiały się następująco:

- w 2012 r. zaplanowano przychody ze sprzedaży w wysokości 6.832.000 zł (w tym działalność dozorowana 6.792.000 zł, działalność odbiorcza 40.000 zł), a koszty na poziomie 3.767.489,94 zł (w tym m.in. amortyzacja 170.000,00 zł, wynagrodzenie i składki ZUS 2.826.274,20 zł oraz pozostałe koszty 430.338,99 zł). W tym roku Oddział TDT uzyskał 6.897.752,43 zł przychodów oraz poniósł koszty w wysokości 3.750.024,07 zł;
- w 2013 r. zaplanowano przychody ze sprzedaży w wysokości 6.542.857,15 zł (w tym działalność dozorowana 6.442.857,15 zł, działalność odbiorcza 45.000 zł, pozostała działalność 55.000 zł), a koszty na poziomie 3.992.599,52 zł (w tym m. in. amortyzacja 280.773,50 zł, wynagrodzenie i składki ZUS 2.734.586,03 zł). W tym roku Oddział TDT uzyskał 7.226.516,87 zł przychodów oraz poniósł koszty w wysokości 3.711.167,77 zł;
- w 2014 r. zaplanowano przychody ze sprzedaży w wysokości 7.464.725 zł (w tym działalność dozorowana 7.439.400 zł, działalność odbiorcza 23.000 zł, pozostała działalność odbiorcza 2.325 zł), a koszty na poziomie 3.968.793,18 zł (w tym m.in.: amortyzacja 312.713,70 zł, wynagrodzenie i składki ZUS 2.775.413,70 zł, pozostałe koszty 193.684,90 zł). W tym roku Oddział TDT uzyskał 7.457.004,74 zł przychodów oraz poniósł koszty w wysokości 3.999.195,60 zł;

- w 2015 r. zaplanowano przychody ze sprzedaży w wysokości 4.200.283,06 zł (w tym przychody z tytułu dozoru technicznego 4.017.859,60 zł, pozostałe przychody ze sprzedaży 182.423,46 zł), a koszty na poziomie 4.793.454,79 zł (w tym amortyzacja 176.315,81 zł, wynagrodzenie i składki ZUS 3.263.099,38 zł, pozostałe koszty 478.305,28 zł). W I połowie 2015 r. Oddział TDT uzyskał 2.896.871,70 zł przychodów oraz poniósł koszty w wysokości 1.967.798,07 zł;

Zgodnie z wyjaśnieniami Kierownika Oddziału TDT prognozowany ujemny wynik finansowy Oddziału TD na 2015 r. jest pozorny, gdyż Oddział ma również udział w przychodach z czynności dozoru technicznego wykonywanych na terenie budowanego Terminala LNG w Świnoujściu, które były planowane i księgowane na poziomie Centrali TDT jako jednostki nadzorującej cały projekt.

(dowód: akta kontroli str. 1768-1786)

Kierownik Oddziału TDT wyjaśnił ponadto, że nie zmniejszono kosztów związanych z działalnością inspekcyjną i przewozem towarów niebezpiecznych. Podkreślenia wymaga jednak w tym miejscu fakt, iż w powyższym okresie znacząco zwiększyła się liczba urządzeń podlegających dozorowi technicznemu, co bezpośrednio wpłynęło na ilość zadań realizowanych przez Oddział, a co za tym idzie również na koszty jego działania.

(dowód: akta kontroli str. 559)

W kontrolowanym okresie obowiązywały dwie procedury procesu windykacji należności, wprowadzone zarządzeniami Dyrektora TDT²⁴. Według stanu na 30 czerwca 2015 r. 74 podmioty zalegały z płatnościami na kwotę 170.069,18 zł. W trakcie kontroli, szczegółowym badaniem objęto prowadzenie dwóch postępowań windykacyjnych wobec dwóch dłużników, których zaległości wyniosły 82.270,96 zł. Stwierdzono, że we wszystkich postępowaniach prowadzono kontrolę terminowości zapłaty zobowiązań pieniężnych. Na bieżąco wszczynano postępowanie windykacyjne oraz podejmowano czynności windykacyjne zgodnie z obowiązującymi ww. procedurami (bezpośredni kontakt telefoniczny potwierdzany notatkami określającymi m.in. deklarowane terminy spłat, korespondencja listowa i mailowa, ustalanie danych w KRS, wpisy do Krajowego Rejestru Długów po wezwaniu do zapłaty, współpraca z inspektorami, przygotowanie dokumentów potrzebnych do skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego). W wyniku tych czynności jeden zobowiązany zapłacił 14.892,46 zł z tytułu należności głównej oraz 434,13 zł z tytułu odsetek. Postępowanie wobec drugiego zobowiązanego prowadzone jest przez Wydział Prawny Transportowego Dozoru Technicznego w Warszawie (zgłoszono wierzytelności TDT w postępowaniu upadłościowym).

(dowód: akta kontroli str. 1787-1832)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie²⁵ prowadzenie gospodarki finansowej Oddziału TDT, w kontekście zapewnienia bezpiecznej eksploatacji urządzeń technicznych oraz realizacji zadań dotyczących drogowego przewozu towarów niebezpiecznych. Uzyskane w poszczególnych latach okresu 2012-2015 przychody

²⁴ „Procedura procesu windykacji wierzytelności, zasad i trybu umarzania wierzytelności TDT” wprowadzona zarządzeniem nr 46 Dyrektora TDT z dnia 25 września 2012 r. oraz „Procedura procesu windykacji wierzytelności, zasad i trybu umarzania wierzytelności TDT” wprowadzona zarządzeniem nr 34 Dyrektora TDT z dnia 27 października 2014 r.

²⁵ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen częściowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny częściowej według proponowanej skali byłoby niemożliwe lub nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, należy zastosować ocenę opisową.

zapewniały wystarczające finansowanie kosztów działalności Oddziału. Podejmowane w Oddziale TDT czynności windykacyjne były zgodne z obowiązującymi procedurą windykacji należności.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁶, wnosi o:

- 1) podjęcie działań mających na celu zapewnienie bieżącego monitorowania terminów ważności decyzji zezwalających na eksploatację urządzeń,
- 2) w przypadku negatywnego wyniku badań powypadkowych/poawaryjnych urządzeń transportowych przeznaczonych do przewozu towarów niebezpiecznych (np. cystern wykorzystywanych w ruchu drogowym) wydawanie decyzji wstrzymujących ich eksploatację.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia 25 września 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontrolerzy
Piotr Kręt
Specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
z up. Tomasz Nowiński
Wicedyrektor

Bartosz Tomczyk
Specjalista kontroli państwowej

²⁶ Dz.U. z 2015 r., poz.1096.